त्वया ह्युक्ता गमिष्यामि धेनुकाश्रममुत्तमं । तत्र तप्ते तपस्तीव्रं तवैवाराधने रता । २०८०
नहि शक्यामि देवेश प्राणान् प्राणभृतां प्रियान् । हन्तुं विलपमानानामधर्मात्त्वभिरक्षमां ।
॥ ब्रह्मोवाच ॥ मृत्यो सङ्कल्पिताऽसि त्वं प्रजासंहारहेतुना । गच्छ संहर सर्व्वांस्त्वं प्रजा मा ते विचारणा ।
भविता त्वेतदेवं हि नैतज्जात्वन्यथा भवेत् । भवत्वनिन्दिता लोके कुरुष्व वचनं मम ।
॥ नारद उवाच ॥ एवमुक्ताऽभवत्प्रीता प्राञ्जलिर्भगवन्मुखी । संहारे नाकरोद्दुःखं प्रजानां हितकाम्यया ।
तूष्णीमासीत्तदा देवः प्रजानामीश्वरेश्वरः । प्रसादञ्चागमत्क्षिप्रमात्मनैव पितामहः । २०८५
स्मयमानश्च लोकेशो लोकान् सर्व्वानवेक्ष्य च । लोकाश्चासन् यथा पूर्व्वं दृष्टास्ते नापमृत्युना ।
निवृत्तरोषे तस्मिंस्तु भगवत्यपराजिते । सा कन्यापजगामाथ समीपात्तस्य धीमतः ।
अपमृत्याप्रतिश्रुत्य प्रजासंहरणं तदा । त्वरमाणा च राजेन्द्र मृत्युर्द्वैनुकमभ्यगात् ।
सा तत्र परमं तीव्रं चचार व्रतमुत्तमं । सा तदा ह्येकपादेन तस्थौ पद्मानि षोडश ।
पञ्च चाब्दानि कारुण्यात्प्रजानाञ्च हितैषिणी । इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेभ्यः प्रजाभ्यः सन्निवर्त्य सा । २०९०
ततस्त्वेकेन पादेन पुण्यारण्यानि सप्त वै । तस्थौ पद्मानि षट् चैव सप्त चैकञ्च पार्थिव ।
ततः पद्मायुतञ्चैव मृगैः सह चचार सा । पुनर्गत्वा ततो नन्दां पुण्यां शीतामलोदकां ।
अष्टु वर्षसहस्राणि सप्त चैकञ्च साऽनयत् । धारयित्वा तु नियमं नन्दायां वीतकल्मषा ।
सा पूर्व्वं कौशिकीं पुण्यां जगाम नियमे धृता । तत्र वायुजलाहारा चचार नियमं पुनः ।
पञ्चगङ्गेषु सा पुण्या कन्या चेतसकेषु च । तपो विशेषैर्बहुभिः कर्षयद्देहमात्मनः । २०९५
ततो गत्वाऽथ गङ्गां सा महामेरुञ्च केवलं । तस्थौ चाग्नेव निश्चेष्टा प्राणायामपरायणा ।
पुनर्हिमवतो मूर्द्ध्नि यत्र देवाः पुराऽयजन् । तत्राङ्गुष्ठेन सा तस्थौ निखर्व्वं परमा शुभा ।
पुष्करेष्वथ गोकर्णे नैमिषे मलये तथा । अपाकर्षत्स्वकं देहं नियमैर्म्मनसः प्रियैः ।
अनन्यदेवता नित्यं दृढभक्त्या पितामहे । तस्थौ पितामहञ्चैव तोषयामास सर्व्वतः ।
ततस्तामब्रवीत्प्रीतो लोकानां प्रभवोऽव्ययः । सौम्येन मनसा राजन् प्रीतः प्रीतमनास्तदा । २१००
मृत्यो किमिदमत्यर्थं तपांसि चरसीति ह । ततोऽब्रवीत्पुनर्मृत्युर्भगवन्तं पितामहं ।
नाहं हन्यां प्रजा देव स्वस्थाश्चाक्रोशतीस्तदा । एतदिच्छामि सर्व्वेश त्वत्तो वरमहं प्रभो ।
अधर्म्मभयभीताऽस्मि ततोऽहं तप आस्थिता । भीतायास्तु महाभाग प्रयच्छाभयमव्ययं ।
आर्त्ता चानागसी नारी याचामि भव मे गतिः । तामब्रवीत्ततो देवो भूतभव्यभविष्यवित् ।
अधर्म्मो नास्ति ते मृत्यो संहरन्त्या इमाः प्रजाः । मया चोक्तं मृषा भद्रे भविता न कथञ्चन । २१०५
तस्मात्संहर कल्याणि प्रजाः सर्व्वाश्चतुर्व्विधाः । धर्म्मः सनातनश्च त्वां सर्व्वथा याचयिष्यति ।
लोकपालो यमश्चैव सहाया व्याधयश्च ते । अहञ्च विबुधाश्चैव पुनर्द्दास्यामि ते वरं ।
यथा त्वमेनसा युक्ता विरजा ख्यातिमेष्यसि । सैवमुक्ता महाराज कृताञ्जलिरिदं विभुं ।